

20.04.2018

Literaturoznawstwo

Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w poezji Jacka Kaczmarskiego

Autor/Redaktor: Małgorzata Krzysztofik

Wydawnictwo: Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ISBN: 9788394474829

Z bogatej puli piosenek Jacka Kaczmarskiego Małgorzata Krzysztofik wybrała siedemnaście, których interpretacja wymagała solidnego przygotowania filologiczno-historycznego. Wnikliwe czytanie utworu prowadzone jest na rozmaitych płaszczyznach dzieła i w różnych kontekstach – literackim, historycznym, obyczajowym, artystycznym, religijnym. Autorski wywód nabiera tu charakteru interdyscyplinarnego. Zręczne sprzężenie wyników badań z malarstwem historycznym oraz literackimi świadectwami epoki przykuwa nie tylko myśl, ale i wyobraźnię czytelnika. Formacja szlachecka jest tu zaprezentowana w migawkach „żywych obrazów”, połączonych przyczyną i skutkiem, komentowanych dyskursem o logice dziejów sarmackiego świata.

Publikacja zawiera interpretację 17 reprezentatywnych dla omawianego tematu piosenek, która ukazuje bogactwo ich znaczeń w kontekście historii Polski i Europy oraz staropolskiej kultury materialnej, obyczajowej, literackiej i umysłowej. Analiza tekstów, objawiająca subiektywną, erudycyjną i poetycką wizję epok minionych, prowadzi do zrozumienia roli, jaką kultura Pierwszej Rzeczypospolitej odegrała w twórczości Kaczmarskiego. Interpretacja każdej z piosenek jest poprzedzona zacytowaniem jej pełnego tekstu wraz z niezbędnymi przypisami, ponieważ aktualnie brak krytycznego wydania poezji Kaczmarskiego, opatrzonego komentarzem edytorskim i ogólnokulturowym. Zakończenie książki stanowi sumę wniosków obrazujących znaczenie tradycji i kultury przedrozbiorowej w twórczości Kaczmarskiego.

W poromantycznych czasach zmagania o istotę polskości i wyraz patriotyzmu Małgorzata Krzysztofik prezentuje twórcę przesiąkniętego polskością, usiłującego zrozumieć dokonania przodków i mądrze przetransponować je w czasy współczesne. Pokazuje peregrynację w głąb staropolskiego świata, dokonującą się

poza Sienkiewiczowskim „krzepieniem serc” i poza Gombrowiczowską potrzebą odreagowania polskich słabości i kompleksów, w głębokim przeświadczeniu o powinności przyjęcia szlacheckiej formacji z całym dobrodziejstwem jej inwentarza, aby, wnikliwie się jej przyjrzawszy, „ze słabości uczynić siłę”.

Spis treści

Spis treści

Wstęp

Fenomen poezji śpiewanej Jacka Kaczmarskiego.....	9
Problemy recepcji.....	12
Inspiracje kulturą Pierwszej Rzeczypospolitej.....	14
Założenia i cele książki.....	17
Interpretacje piosenek	
Pana-Rejowe gadanie.....	23
Jan Kochanowski.....	37
Stańczyk	51
Z XVI-wiecznym portretem trumiennym - rozmowa.....	65
Dobre rady Pana Ojca.....	81
Z pasa słuckiego pożytek.....	97
Elekcja.....	107
Krótką historią nawiązania stosunków polsko-francuskich.....	117
Rokosz.....	127
Kniazia Jaremy nawrócenie.....	137
Rejtan, czyli raport ambasadora.....	149
Wieszanie zdrajców na Rynku Warszawskim w roku 1794 podczas Insurekcji Kościuszkowskiej.....	165
Krajobraz po uczcie.....	179
Requiem rozbiorowe.....	193
Nad spuścizną po przodkach deliberacje.....	205
O zachowaniu przy stole.....	215
Tradycja.....	225
Zakończenie: Dialog Jacka Kaczmarskiego z tradycją i kulturą Pierwszej Rzeczypospolitej	
Erudycyjna, subiektywna interpretacja postaci oraz wydarzeń historycznych.....	235
Żywioł ironii jako postawy twórczej i narzędzia oceny rzeczywistości.....	241
Prefiguracyjny model historiozofii.....	243
Hermeneutyka wartości: naród - polskość - tradycja.....	245
Bibliografia.....	251
Spis ilustracji.....	257
Indeks osób.....	259

Biuletyn Polonistyczny

Rok publikacji: 2017

Strony: 264

Do pobrania:

- [Spis_treści_Małgorzata_Krzysztofik_Kaczmarski.pdf](#)

Słowa kluczowe: poezja współczesna, sarmatyzm, kultura staropolska, Jacek Kaczmarek

Autor: Małgorzata Krzysztofik

Opublikował: Magdalena Płusa